

Súd: Správny súd v Košiciach
Spisová značka: 2S/21/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0924100551
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 02. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Raganová
ECLI: ECLI:SK:SpSKE:2025:0924100551.1

Uznesenie

Správny súd v Košiciach v právnej veci žalobcu: Združenie domových samospráv, o.z. so sídlom: Rovniankova 1667/14, 851 02 Bratislava, IČO: 31 820 174, právne zastúpený: Tkáč & Partners, s.r.o., Hrnčiarska 29, Košice – mestská časť Staré Mesto, IČO: 53 929 691, proti žalovanému: Úrad pre územné plánovanie a výstavbu SR, o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. 03051/2024-16.1.2 z 13.06.2024, o návrhu žalobcu na priznanie odkladného účinku správnej žalobe, takto

rozhodol:

Z a m i e t a návrh žalobcu na priznanie odkladného účinku správnej žalobe.

odôvodnenie:

1. Správnu žalobou zo dňa 19.08.2024, doručenou Správneému súdu v Košiciach dňa 20.08.2024 sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 03051/2024-16.1.2 z 13.06.2024 (ďalej aj preskúmané rozhodnutie alebo napadnuté rozhodnutie), ktorým žalovaný zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie Mesta Košice (ďalej aj správny orgán prvého stupňa) č. MK/A/2024/09031-08/II/MIN zo dňa 25.03.2024, ktorým bola podľa ust. § 39 a 39a stavebného zákona, v spojení s ust. 4 vyhl.č. 453/2000 Z.z. a ust. § 46 a nasl. správneho poriadku, umiestnená stavba „Nadstavba a stavebné úpravy obj. 47/1 DFN, Tr. SNP č.1 Košice“, na parc.č. KN-C 3/49, 3/48, 3/47, 3/291 a 3/77 v k.ú. Terasa, na základe návrhu navrhovateľa – Detská fakultná nemocnica Košice, Tr. SNP č.1, Košice.

2. Žalobca v správnej žalobe navrhol správneému súdu zrušiť napadnuté rozhodnutie žalovaného, ako aj rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa č. MK/A/2024/09031-08/II/MIN zo dňa 25.03.2024 a vec mu vrátiť na ďalšie konanie z dôvodov uvedených v § 191 ods. 1 písm. c), d), f) a g) Správneho súdneho poriadku. Žalobca zároveň žiadal priznať náhradu trov konania.

3. Súčasťou správnej žaloby bol aj návrh žalobcu na priznanie odkladného účinku správnej žalobe podľa § 185 zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku (ďalej aj „SSP“). Svoj návrh žalobca odôvodnil tým, že okamžitý výkon rozhodnutia predstavuje hrozbu závažnej ujmy a iného vážneho nenapraviteľného následku a priznanie odkladného účinku nie je v rozpore s verejným poriadkom. Žalobca ďalej uviedol, že konanie žalovaného má voči žalobcovi znaky šikanózneho výkonu práva, nakoľko svojim postupom žalovaný smeroval k ujme na procesných právach žalobcu, pričom žalobca na nesprávnosť tohto postupu žalovaného výslovne upozornil. Žalobca podotkol, že vo vzťahu k ochrane životného prostredia súdnou cestou vystupujú do popredia najmä princíp prevencie a princíp predbežnej opatrnosti. Má za to, že tieto princípy je v prípade súdnej ochrany nevyhnutné prepojiť s inštitútom odkladného účinku správnej žaloby v zmysle ustanovenia § 184 a nasl. zákona č. 162/2015 Správny súdny poriadok (ďalej aj ako SSP), resp. s inštitútom dočasného pozastavenia činnosti všeobecne záväzného nariadenia v zmysle ustanovenia § 362 a nasl. SSP. Ich použitie je možné aj v prípadoch, ak hrozí závažná ujma na životnom prostredí. Podľa názoru žalobcu, pri priznávaní odkladného účinku správnej žalobe musí správny súd okrem vyššie uvedeného posudzovať aj princíp právnej istoty, rovnako ako aj princíp prezumpcie správnosti rozhodnutí správnych orgánov. Žalobca poukazuje na skutočnosť,

že v danom prípade sa princíp právnej istoty vnútorne spravuje dvomi protichodnými zásadami, a to prezumpciou správnosti rozhodnutí správnych orgánov a preventívnej opatrnosti.

4. Vzhľadom na uvedené je preto podľa názoru žalobcu potrebné postupovať takým spôsobom, aby sa nenávratne nevyklúčila ani jedna z uvedených možností, ale aby iba dočasne jeden princíp ustúpil druhému. S poukazom na ustálenú rozhodovaciu prax Ústavného súdu Slovenskej republiky (napr. Nález Ústavného súdu SR IV. ÚS 422/2018-46 zo dňa 13.12.2018) zakazujúcu prílišný formalizmus má žalobca za to, že sú splnené všetky podmienky na priznanie odkladného účinku správnej žaloby. Žalobca dáva do pozornosti, že priznaním odkladného účinku správnej žalobe nejde o prejudikovanie rozhodnutia vo veci samej, ale rozhodujúcou skutočnosťou je osvedčenie hrozby závažnej ujmy, či iného nenapraviteľného následku, t. j. niektorého z možných negatívnych následkov uvedených v § 185 písm. a) SSP v prípade nepozastavenia účinkov žalobou napadnutého rozhodnutia. Žalobca poukázal aj na § 189 SSP, v zmysle ktorého uznesenie o priznaní odkladného účinku môže správny súd i bez návrhu uznesením zrušiť, ak sa v priebehu konania ukáže, že na priznanie odkladného účinku neboli dané dôvody alebo medzičasom odpadli. Žalobca preto tvrdil, že správny súd má priznať požiadavke ochrany životného prostredia čo najväčšiu váhu. Podľa žalobcu by nepriznanie odkladného účinku predmetnej správnej žalobe predstavovalo nezvratný zásah do životného prostredia, a v prípade potvrdenia nezákonnosti rozhodnutia by došlo k nenávratnému poškodeniu životného prostredia.

5. Žalovaný sa k správnej žalobe vyjadril písomným podaním doručeným súdu dňa 17.02.2025. K návrhu žalobcu na priznanie odkladného účinku správnej žalobe žalovaný uviedol, že žalobca však nielenže neosvedčil existenciu skutočností, ktoré by predstavovali hrozbu závažnej ujmy, značnej hospodárskej či finančnej škody, závažnej ujmy na životnom prostredí, prípadne iný vážny nenapraviteľný následok, na základe ktorých by bolo možné priznať správnej žalobe odkladný účinok, ale ani neuviedol, či a aká (konkrétne) ujma by mohla vzniknúť. Z týchto dôvodov navrhol, aby súd zamietol návrh žalobcu na priznanie odkladného účinku.

6. Podľa § 184 SSP, podanie správnej žaloby nemá odkladný účinok, ak tento zákon alebo osobitný predpis neustanovuje inak.

7. Podľa § 185 SSP, správny súd môže, ak osobitný predpis neustanovuje inak, na návrh žalobcu a po vyjadrení žalovaného uznesením priznať správnej žalobe odkladný účinok,
a/ ak by okamžitým výkonom alebo inými právnymi následkami napadnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo opatrenia orgánu verejnej správy hrozila závažná ujma, značná hospodárska škoda či finančná škoda, závažná ujma na životnom prostredí, prípadne iný vážny nenapraviteľný následok a priznanie odkladného účinku nie je v rozpore s verejným záujmom,
b/ ak napadnuté rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy má podklad v právne záväznom akte Európskej únie, o ktorého platnosti možno mať vážne pochybnosti, a žalobcovi by inak hrozila vážna a nenapraviteľná ujma a priznanie odkladného účinku nie je v rozpore so záujmom Európskej únie.

8. Nastúpením odkladného účinku zo zákona alebo jeho priznaním rozhodnutím správneho súdu sa pozastavujú účinky napadnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy, alebo opatrenia orgánu verejnej správy a takéto rozhodnutie alebo opatrenie nemôže byť podkladom na vydanie naň nadväzujúcich rozhodnutí orgánov verejnej správy, alebo opatrení orgánov verejnej správy. Odkladný účinok zaniká právoplatnosťou rozhodnutia správneho súdu vo veci samej (§ 186 ods. 1, 2 SSP).

9. Právo na súdom vydané rozhodnutie o priznaní odkladného účinku správnej žalobe vyplýva z práva na súdnu ochranu, zakotveného v Ústave Slovenskej republiky. Základným účelom priznania odkladného účinku správnej žalobe je ochrana toho, voči komu takéto rozhodnutie smeruje. Priznanie odkladného účinku správnej žalobe je rozhodnutím výnimočným, pretože jeho následkom je prelomenie právnych účinkov právoplatného rozhodnutia orgánu verejnej správy.

10. Procesným predpokladom rozhodnutia o priznaní odkladného účinku správnej žalobe je návrh účastníka, ktorý je zväčša súčasťou správnej žaloby, a z ktorého je zrejmý zákonný dôvod na priznanie odkladného účinku správnej žalobe, vyplývajúci z ustanovenia § 185 SSP. Povinnosťou žalobcu je nie len v návrhu tvrdiť, ale aj dôkaznými prostriedkami preukázať zákonné predpoklady resp. dôvody na vydanie uznesenia o priznaní odkladného účinku správnej žalobe.

11. Priznanie odkladného účinku správnej žalobe prichádza do úvahy na návrh žalobcu a po vyjadrení žalovaného iba za takého stavu, ak by správny súd z obsahu administratívneho spisu orgánu verejnej správy, z obsahu súdneho spisu, ale predovšetkým z podaní účastníkov súdneho preskúmvacieho konania mal za preukázanú existenciu takých nespochybniteľných skutočností, ktoré predstavujú reálnu hrozbu závažnej ujmy, značnej hospodárskej škody, či finančnej škody alebo závažnej ujmy na životnom prostredí, prípadne iných závažných nenapraviteľných následkov, ku ktorým by došlo okamžitým výkonom napadnutého rozhodnutia resp. opatrenia orgánu verejnej správy. Priznanie odkladného účinku je navyše viazané na splnenie zákonom danej podmienky neexistencie rozporu takéhoto postupu správneho súdu s verejným záujmom.

12. Odkladný účinok správnej žaloby predstavuje zabezpečovací procesný prostriedok. Jeho základným účelom je ochrana toho, kto o jeho vydanie žiada, pričom musia byť rešpektované aj základné práva toho, proti komu takéto rozhodnutie smeruje. Preto súd musí dbať na to, aby rozhodnutím o odklade účinnosti, neporušil ani základné právo hmotného charakteru tretích osôb.

13. V prejednávanej veci žalobca navrhol priznať správnej žalobe odkladný účinok podľa § 185 písm. a) SSP, z ktorého možno vyvodíť 4 kumulatívne podmienky pre priznanie odkladného účinku, z toho dve podmienky sú procesného charakteru (podanie návrhu žalobcom a prebiehajúce konanie o správnej žalobe) a dve podmienky hmotnoprávného charakteru (existencia hrozby závažnej ujmy, značnej hospodárskej škody, či finančnej škody, závažnej ujmy na životnom prostredí, prípadne iného vážneho nenapraviteľného následku a absencia rozporu s verejným záujmom). Vzhľadom na kumulatívny charakter týchto podmienok zistenie nesplnenia ktorejkoľvek z nich vedie (bez nutnosti zaoberať sa v takom prípade ešte splnením ostatných) k nemožnosti vyhovieť návrhu žalobcu.

14. V predmetnom prípade mal správny súd splnenie dvoch podmienok procesného charakteru za preukázané, na základe čoho pristúpil k posúdeniu splnenia hmotnoprávných podmienok. Najvýznamnejšou hmotnoprávnou podmienkou priznania odkladného účinku správnej žalobe je, že žalobcovi hrozí okamžitým výkonom alebo inými právnymi následkami napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy závažná ujma, značná hospodárska škoda, či finančná škoda, závažná ujma na životnom prostredí, prípadne iný vážny nenapraviteľný následok.

15. V konaní o návrhu žalobcu na priznanie odkladného účinku správnej žalobe sa uplatňuje dispozičná zásada, to znamená, že dôkazné bremeno nesie žalobca (§ 5 ods. 9 veta druhá SSP), ktorý je povinný správne súdu v podanom návrhu primeraným spôsobom nielen tvrdiť, ale predovšetkým ním predloženými konkrétnymi dôkazmi osvedčiť existenciu hrozby závažnej ujmy, značnej škody, či iného vážneho nenapraviteľného následku. Pre vyhovieť návrhu je v tomto smere nepostačujúce len nepodložené tvrdenie o hrozacej závažnej ujme, značnej škode, či inom vážnom nenapraviteľnom následku. Hrozba závažných následkov, na ktoré odkazuje ustanovenie § 185 písm. a) SSP, musí vyplývať z konkrétnych tvrdení žalobcu, osvedčených ním predloženými konkrétnymi dôkazmi, ktoré by správny súd mohol vykonať a vyhodnotiť na tento účel.

16. V prejednávanej veci žalobca svoj návrh na priznanie odkladného účinku podanej žalobe odôvodnil len všeobecnou formuláciou o tom, že konanie žalovaného má voči nemu znaky šikanózneho výkonu práva, a že pri otázke priznania odkladného účinku správnej žalobe podanej žalobcom má správny súd postupovať v súlade s princípom prevencie a princípom predbežnej opatrnosti. Žalobca ďalej tvrdil, že v prípade, ak by správny súd priznal odkladný účinok predmetnej žalobe, nebude sa jednať o prejudikovanie rozhodnutia vo veci samej, ale že rozhodujúcou skutočnosťou je v tomto prípade osvedčenie hrozby závažnej ujmy, či nenapraviteľného následku výkonom napadnutého rozhodnutia. Žalobca má za to, že nepriznanie odkladného účinku predmetnej správnej žalobe by predstavovalo nezvratný zásah do životného prostredia, a v prípade potvrdenia nezákonnosti napadnutého rozhodnutia by došlo k nenávratnému poškodeniu životného prostredia.

17. Odkladný účinok správnej žaloby je mimoriadny inštitút, ktorý má ešte vo fáze pred uskutočnením súdneho prieskumu napadnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy zabrániť stavu, kedy by v dôsledku okamžitého výkonu právoplatného rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v priamej príčinnej súvislosti s jeho inými právnymi následkami hrozila závažná ujma, značná hospodárska, či finančná škoda, závažná ujma na životnom prostredí, prípadne iný vážny nenapraviteľný následok.

18. Súd je oprávnený priznať správnej žalobe odkladný účinok len vtedy, ak následky uvedené v § 185 písm. a) SSP skutočne hrozia. Správny súd v tejto súvislosti opätovne pripomína, že dôkazné bremeno je v danom prípade na ňom. Z toho vyplýva, že nestačí, ak len žalobca tvrdí, že takéto následky hrozia, musí uviesť rozhodné skutočnosti, z ktorých je možné dospieť k záveru, že tvrdený následok výkonu napadnutého rozhodnutia skutočne hrozí. V predmetnej veci žalobca vo svojom návrhu neuviedol také skutočnosti, z ktorých by bolo možné objektívne usúdiť, že výkon rozhodnutí žalovaného a orgánu verejnej správy prvého stupňa by mal taký dopad na realizáciu práv žalobcu, ktorý by pre neho predstavoval závažnú ujmu, či značnú hospodársku, či finančnú škodu, či nenapraviteľný následok.

19. Správny súd opätovne pripomína, že nastúpenie odkladného účinku je normatívne konštituované ako výnimka a nie ako pravidlo, a to za podmienky preukázania skutočne hroziaceho právneho následku spojeného s okamžitým výkonom napadnutého rozhodnutia, ktorým môže byť závažná ujma, značná hospodárska či finančná škoda, závažná ujma na životnom prostredí, prípadne iný vážny nenapraviteľný následok. Z obsahu žalobcom podaného návrhu na priznanie odkladného účinku správnej žalobe nevyplývajú žiadne tvrdenia o konkrétnom porušení životného prostredia nad zákonom určenú mieru, resp. z jeho tvrdení nevyplýva žiadna hrozba závažnej ujmy na životnom prostredí, prípadne iný vážny nenapraviteľný následok. Žalobca taktiež ku svojmu návrhu na priznanie odkladného účinku správnej žalobe súdu nepredložil žiadny dôkaz, na základe ktorého by bolo možné zasah do práv v podobe - umiestnenia stavby „Nadstavba a stavebné úpravy obj. 47/1 DFN, Tr. SNP č.1 Košice“, na parc.č. KN-C 3/49, 3/48, 3/47, 3/291 a 3/77 v k.ú. Terasa, uznať takým zásahom, ktorý by bol spôsobilý žalobcovi privodiť zákonom predpokladaný následok. Vzhľadom na to správny súd nezistil zákonný dôvod na priznanie odkladného účinku správnej žalobe.

20. Ku skúmaniu ďalšej zákonnej podmienky pre možné priznanie odkladného účinku správnej žaloby (t.j. neexistencii rozporu s verejným záujmom pre daný procesnoprávny postup) súd preto ani nepristúpil.

21. Z uvedených dôvodov správny súd návrh žalobcu na priznanie odkladného účinku správnej žalobe zamietol podľa § 188 SSP.

22. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Správneho súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu kasačná sťažnosť nie je prípustná (§ 439 ods. 2 písm. e/ SSP).